

**КОНФЕРЕНЦІЯ
БИКІВНЯ, БАБИН ЯР, БУЧА — МІЖ МАСАКРОЮ
І ПАМ'ЯТТЮ ПРО НЕЇ**

25 листопада 2024 року

Місце проведення: Інститут Пілецького в Берліні,
Паризька площа 4А, 10117 Берлін, Німеччина
Конференція буде проходити в офлайн та онлайн форматі.

Організатори: ГО Світарта, Центр історичних досліджень Берліна Польської академії наук, Інститут Пілецького в Берліні, Центр польських та українських студій В'ядрінського університету, Інститут історії Литви. За підтримки EVZ Foundation

Мета конференції — проаналізувати причини і наслідки меморіальних дискурсів про минулі й сучасні трагедії, а також сформовані на їхній основі комеморативні практики.

Основні питання конференції:

- Сприйняття «трикутника зла» в різних європейських країнах: політики, науковці, медіа, громадськість;
- Що різні інтелектуальні, політичні та культурні середовища європейської спільноти розуміють під термінами комунізм, нацизм та рашизм;
- Чи варто порівнювати комунізм, нацизм і рашизм?;
- Сутність рашизму: джерела, концептуалізація, промоутери.

**11.30-12.00
РЕЄСТРАЦІЯ**

**12.00-12.15
ВІДКРИТТЯ**

Ганна Радзейовська, директор Інституту Пілецького в Берліні

Андрій Портнов, професор заплутаної історії України, Європейський університет Віадрина, співдиректор Центру польських та українських студій Віадрина, директор Дослідницької мережі PRISMA UKRAÏNA у Східній Європі

Ігор Конколевський, д-р габ., професор, УВМ, директор Центру історичних студій ПАН у Берліні

**МОДЕРАТОР
Андрій Портнов**

**ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ
12.15-12.30**

Світлана Ляховець, мистецтвознавиця, голова ГО «Світарта», координаторка проектів Центральної та Східної Європи Інституту історії Литви. Авторка ідеї та керівниця проекту «Биківня, Бабин Яр, Буча».

**ПРЕЗЕНТАЦІЇ
12.30-12.50**

Юрій Шаповал, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф.

Кураса НАН України. Сфера наукових інтересів: політична історія та історія політичної думки в Україні XIX-XXI ст.; політика пам'яті та процес декомунізації в сучасній Україні; історія комуністичної тоталітарної системи в Україні; Голодомор в Україні; польсько-українські відносини у XX ст.

Феномен комунізму в Україні як об'єкт наукового і громадсько-політичного інтересу

12.50-13.10

Лариса Якубова, д-р іст. наук, завідувачка відділу історії України 1920-1930 рр. Інституту історії України НАН України. Сфера наукових інтересів: історія етнічних меншин України, національне питання, національна політика, історія Східної України та Донбасу; історія російського та радянського тоталітарних режимів; російсько-українська війна 2014 - 2024 рр.; рашизм та «русский мир».

Рашизм: виклики публічної інтерпретації, наукової концептуалізації та меморіалізації

13.10-13.30

Роман Подкур, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу історії радянського державного терору Інституту історії України НАН України. Сфера наукових інтересів: історія комуністичної тоталітарної системи в Україні; історія комуністичних спецслужб; політична історія XX століття.

Непокарані злочини комуністичного режиму та їх сприйняття в Європі

13.30-14.00

ДИСКУСІЯ

14.00-15.00

ОБІДНЯ ПЕРЕРВА

15.00-15.20

Анатолій Подольський, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник відділу етнополітичних досліджень Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; голова Українського центру вивчення історії Голокосту. Сфера наукових інтересів: Історія євреїв України XX ст., історія Голокосту; українсько-єврейські відносини в історичній перспективі; порівняльні дослідження історії геноциду XX ст.

Вивчення і викладання історії Голокосту в Україні в умовах російської агресії та війни: виклики та результати

15.20-15.50

Надія Гончаренко, старший науковий співробітник Інституту культурології Національної академії мистецтв; дослідниця у програмі для нерезидентів Університету Індіани (США). Сфера наукових інтересів: культурні дослідження, історична освіта, політика пам'яті.

Memory in Constant Flux: Initiatives and Commemoration Practices on the Victims of Communist and Nazi Regimes in Contemporary Ukraine

ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО ТА ОБГОВОРЕННЯ

15.50-16.30

Девід Ріфф, американський есеїст, журналіст і політичний аналітик, який багато пише про війну, гуманітарну діяльність, глобальну продовольчу систему, політику та етику пам'яті; науковий співробітник Нью-Йоркського інституту гуманітарних наук при Нью-Йоркському університеті, член Ради з міжнародних відносин США та почесний професор Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Про конференцію

Конференція сприятиме осмисленню трагедій минулого століття та включенню пам'яті про трагедії сьогодення у загальну парадигму пам'яті українського та європейського суспільства. Завдяки ґрунтовним аналітичним підходам та продуманій презентації наукових доповідей, конференція може справити вплив на культуру пам'яті в різних європейських країнах. Конференція сприятиме виробленню чіткої та доречної термінології для опису сучасної російсько-української війни.

Конференція є важливою інтелектуальною складовою проекту «Биківня, Бабин Яр, Буча - між різаниною та пам'яттю про неї».

Веб-сайт проекту: <https://bbb.in.ua/>

Проект реалізується ГО «Світарта» за підтримки Фонду EVZ

Партнери проекту:

- Український інститут національної пам'яті
- Центр історичних досліджень Польської академії наук в Берліні
- Інститут історії Литви
- Галузевий архів Служби безпеки України
- Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили»
- Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр»
- Архівний відділ Бучанської міської ради